

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETNO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), APRIL 9, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 69

Novi grobovi

JOSEPH FAJDIGA

Po trimesecni bolezni je preminil v Woman's bolnišnici Joseph Fajdiga, star 64 let, stanovanju na 14614 Thames Ave. Po poklicu je bil pek ter je nekaj časa vodil pekarijo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Doma je bil iz vasi Horjul, fara Horjul na Gorenjskem, kjer zapušča brata Johna, sestro Marijo in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 38 let. Bil je član društva Slovenec, št. 1 SDZ.

Tukaj zapušča žalujočo so-pogo Frances, rojeno Kotar, doma iz vasi Bistrica, fara Št. Rupert na Dolenjskem, dva sinova, Josepha in Franka, hčer Mary, vnukinja, dva brata Andrew in Jack ter več sorodnikov. Pogreb se vrši danes popoldne ob 1.30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Lakeview pokopališče.

JOHN JEVNIKAR

Včeraj so našli mrtvega na njegovem domu John Jevnikar, starega 69 let, stanovanju na 894 E. 146 St. Doma je bil iz vasi Velike Praporče, fara Št. Vid, kjer zapušča več sorodnikov. V Ameriki se je nahajjal 44 let.

Tukaj zapušča brata Josepha in več sorodnikov. Radi stanja tripla, bi postavljen na mrtvanski oder v sredo popoldne ob 2. uri, pogreb se vrši pa ob 2.30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Dolenjskem, kjer zapušča brata, pol-brata, dve pol-sestri in več sorodnikov. Bil je član društva Janeza Krstnika št. 37 SDZ.

Zapušča štiri otrok: Mrs. Anna Buxton v Warren, O., Mrs. Josephine Dwynn, Franka v Dayton, O., in Edwarda, šest vnukov, brata Josepha in več sorodnikov. Soprog Agnes je umrla leta 1936. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK KOS
V Deaconess bolnišnici, kamor je bil prepeljan nekaj minut prej, potem, ko ga je zadela srčna kap, je preminil poznan Frank Kos, star 73 let. Stanoval je na 4144 W. 56 St. Doma je bil iz vasi Straža, fara Št. Rupert na Dolenjskem, kjer zapušča brata, pol-brata, dve pol-sestri in več sorodnikov. Bil je član društva Janeza Krstnika št. 37 SDZ.

Zapušča štiri otrok: Mrs. Anna Buxton v Warren, O., Mrs. Josephine Dwynn, Franka v Dayton, O., in Edwarda, šest vnukov, brata Josepha in več sorodnikov. Soprog Agnes je umrla leta 1936. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK PODOBNIKAR

Po dolgi in mučni bolezni je preminil na svojem domu Frank Podobnikar, star 73 let.

Stanoval je na 19508 Mohican Ave. Rojen je bil v Dobravi, od-

koder je prišel v Ameriko pred 45 leti. Bil je član društva Slovan št. 3 SDZ.

Tukaj zapušča soprog Julia, rojeno Dragon, štiri otroke: Mrs. Mrs. Joan Harris, Mrs. Frances Reeves in Mike ter se dem vnukov. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 9.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Marije Vnebovzetje ob 10.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

JOHN LOVINS

Pogreb pokojnega John Lovin-

šin se je vršil danes zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St.

Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

General MacArthur bo moral iti? Kompromis s Trumanom nemogoč!

MRZLJČNOST PO VSEM SVETU; ZA KOREJO AZIJA V PLAMENIH?

WASHINGTON, 8. aprila—Vsled političnih izjav vrhovnega poveljnika generala MacArthurja, da se vojna prenese na kitajsko celino, bombardira obala in mandžurija meja ter se uporabijo nacionalistične čete Kitajske za pohod na kopno, vlada v prestolici občutek, da bo prišlo med MacArthurjem in med predsednikom Trumonom do razkola. Predsedniku Trumanu, da ne bo preostalo drugega, kakor da odpusti generala MacArthurja ali pa da mu vsaj odvzame vrhovno poveljstvo nad četami Združenih narodov na Koreji.

Razgibana politika— podane izjave

Senator Robert Kerr, demokrat iz Oklahoma je izjavil, da se približuje čas, ko bodo predagi stroški, da se še drži na tem visokem položaju general MacArthur.

Predsednik Truman se je posvetoval z državnim obrambenim tajnikom generalom Marshallom in načelnikom generalnega štaba generalom Bradleyjem o položaju. Tako nato se je oglasti ohijski senator Taft, ki se je izjavil za MacArthurja.

Zastopnik Indije se je javil v državnem tajništvu in se posvetoval o politiki na Dalnjem vzhodu.

Ali odstraniti generala MacArthurja ali pa mu dati prostore, da vodi vojaške operacije po svoji uvidevnosti. Ali zmagači na Koreji ali ne zmagati v vojni, to da je vprašanje.

MacArthur neodgovoren in nevaren

Iz Londona je prišla vest, da je angleški minister Kenneth Younger, v ostalem zunanjem politični strokovnjak, napadel generala MacArthurja radi njegovih "neodgovornih" izjav o Koreji in politiki na Dalnjem vzhodu. Izjave generala MacArthurja so nevarne za splošno politiko.

Vladični krogi v Washingtonu za enkrat ne dajejo pojasmil kaj se je razpravljalo na imenovanju važnih konferenc. Najbolj je padel v oči brezobzirni napad na MacArthurja od strani senatorja Kerrja, ki je bil tudi dovolj jasen. Senator Kerr je očital MacArthurja brez ovinkov, da ne upošteva nadrejenih avtoritet, da ne sodeluje z svojo lastno vlado in da mu ne gre za soglasje med skupnimi zaveznicami.

Agencija AP je zbrala iz glavnih svetovnih prestolnic poročila o vtiših, ki jih je napravila v svetu politična gesta generala MacArthurja. Dasi se priznava generalu njegova vojaška sposobnost, se ne odobrava njegovo politično vmešavanje.

Iz Moskve se poroča, da diplomacija smatra, da vrata še niso zaloputnjena in da obstojajo možnosti za vstop v dvorano mirovnih pogajanj kako končati kitajsko vojno. Toda osrednje vprašanje ostane, dali bodo Združeni narodi omejili vojno na Korejo ali pa jo razširili v splošno križarsko vojno zoper komunizem v Aziji.

Iz krogov Združenih narodov poročajo, da je večina ZN zavrgla idejo, da je cilj korejske vojne združena demokratično vladana Koreja. Večina delegatov bi bila srečna, če bi se končala sovražnosti ob 38. paraleli. Ti krogi niso naklonjeni misli, da se da generalu MacArthurju pooblastilo o bombardiranju kitajske obale in mandžurijanske meje in v vdoru nacionalističnih čet na kitajsko celino.

Truman zoper razširitev vojne.

Pri stališču vlade, da se vojna vodi v sedanjem obsegu in ne razširi je merodajno sledče politično gledanje:

Zapadne sile Evrope ne bodo prenese vojaškega in gospodarskega bremena, če naj se zapletejo v splošno vojno v Aziji.

Ameriški zaveznički so proti splošni vojni v Aziji in obstoječe odločbe o oborožitvi Evrope komunizem iz Azije.

TRYGVE LIE ŠE VEDNO VERJAME V SVETOVNI MIR

LAKE SUCCESS, N. Y.—Generalni tajnik Združenih narodov Trygve Lie je na konferenci z novinarji rekel, da še vedno veruje, da ne bo prišlo do tretje svetovne vojne. Rekel je dalje, da se vojaška obveznost Združenih narodov na Koreji končala na 38. paraleli in da problemi severno od te črte spadajo v sfero "političnih in ekonomskih smotrov, ki imajo biti realizirani v znamenju pogajanj in ekonomske pomoči."

Ko so ga novinarji vprašali kako sodi o trenutnih gvoricah v Washingtonu, da utegne svet stati na pragu tretje svetovne vojne, je Lie dejal:

"Vsem, da obstaja konflikt v nazorih, ampak moje prepričanje je, da tretje svetovne vojne ne bo. Jaz sem še vedno misli, da se bodo potekoče izravnale."

ZADNJE VESTI

MANKADO, Minn., 8. aprila—Vodne poplavne so prisile mestno upravo, da je morala izprazniti predmestja na severu in je moralo zapustiti stanovanja na stotine družin. Tudi iz drugih krajev države prihajajo poročila o grozčih poplavah.

WASHINGTON, 8. aprila—Jugoslovanska vlada je zaprosila Ameriko, Veliko Britanijo in Francijo, da ji te vesile dajo orožje in sicer artillerijo, tanke, puške in tehniški material. Odločitev je v rokah posebnega odbora med tremi državami in je verjetno, da bodo zapadne države podprle Tita v njegovem boju zoper Sovjetske.

Francija je v strahu

Po poročilih iz Pariza je francoska javnost in francosko časopis zaskrbljeno radi zadrnjanja MacArthurja, katerega kritizirajo, da bi znal sprožiti tretjo svetovno vojno. Teško je razumeti dejstvo, kako da ga predsednik Truman kot šef ameriške vlade ne more brzati v njegovih političnih izjavah. MacArthur je general in gre za to, da se v vojni zmaga. Med prvo svetovno vojno je dejal francoski "tiger" Georges Clemenceau, da je "vojna prevažna zadeva, da bi se pustila samo v rokah generalov."

Kitajski nacionalisti za MacArthurja

Obratno pa podpirajo kitajski nacionalisti na Formozi v celoti MacArthurjev načrt in ga zagovarjajo, da situacija na Koreji ne daje mnogo upanja za mirovno pogajanje. Kitajski komunisti bodo stavljali nesprejemljive predloge, a druge odibljali. Hočajo razvoj vojnih dogodkov v nedoglednost. Če pa bi prišlo do kakega sporazuma glede Koreje, da se obdrži "status quo," t. j. meja ob 38. paraleli kot prej, bi ta sporazum kršili ob prవilki ter bi našli pretvezo, da je isto storila nasprotna stranka.

Kitajski nacionalisti so mišljenci, da naj zračne sile Združenih narodov bombardirajo vojaške postojanke v Mandžuriji in naj se ustavovi svobodna in neodvisna korejska država. Ta ka politika ne bi provocirala svetovne vojne nego bi jo odvrnila. Zato podpirajo kitajski nacionalisti MacArthurja v celoti, general MacArthur in general Chiang Kai-shek pa sta dva moža poklicana, da preženeta.

DVAKRAT VOJNA VDOVA

EVANSVILLE, Ind., 8. aprila—Mrs. Owens je postala v zadnji svetovni vojni vdo, ko je njen mož padel v borbah v Nemčiji.

Poročila se je nato z nekim

Freemanom, ki je bil po-

slan v vojni metež na Korejo,

odkoder je dobila Mrs.

Freeman danes poročilo, da

je padel 9. marca.

Torej—dvakrat vojna vdo-

vna.

NAPETOST NA BALKANU RASTE; DIPLOMATI SE ODPOKLICUJEJO

BEOGRAD, 8. aprila—Jugoslovanska vlada je obtožila romunsко vlado direktnih škodljivih nastopov proti Jugoslaviji in je odpoklicala svojega odpolana v Madžarski.

Jugoslovanska vlada je protestirala v posebni noti izročeni romunski vladi radi naraščajočih obmejnih incidentov. Med 7. decembrom 1950 in 22. februarjem 1951 se je zgordilo nič manj kot 61 takih incidentov.

Vlada je nadalje navajala, da je odpoklicala svojega diplomskega uradnika Vilka Denovkija, ki je bil nameščen v Budimpešti, pa da je madžarska vlada odklonila izdati njemu in njegovi družini potni list. Madžarska vlada je istočasno obdolžila jugoslovansko vlado, da je ta odklonila potni list ženi madžarskega diplomskega uradnika Hrabeca o katerem smo zadnjih poročali, da je imel cestno prometni konflikt v Beogradu.

Odpoklici diplomatskih uradnikov oziroma zahteve, da se takci nevsečni uradniki odpoklicajo, se izmenjavočajo tudi med Beogradom in Sofijo. Tako je beograjska vlada izgnala charge d'affaires bolgarskega poslaništva v Beograd, a isto zahtevo bolgarska vlada, da se odpoklicajo charge d'affaires jugoslovanskega poslaništva v Sofiji.

Vsi ti akti kažejo na to, da se napetost med Jugoslavijo in med njenimi sosedji sovjetskimi satelitskimi državami povečava iz dneva v dan.

Korejska ofenziva gre počasi

TOKIO, 8. aprila—Ob korejsko-mandžurski meji so se razvili hudi zračni boji. Zavezniško letalstvo je koncentriralo svoje napade na sovražna zbirališča, bombardiralo mostove in železnice v severni Koreji. Tudi to pot zavezniška letala pri zasedovanju sovražnih niso prečekali korejsko mandžurijiske meje.

Zavezniška ofenziva napreduje v vseh smerah, vendar previdno. Manevriranje gre za tem, da se obdrži medsebojna povezanost med edinicami in da se izognene zasedbam. Sledi pa ostane najvažnejši center sredno-zapadni sektor nad 38. paralelo, kjer je po poročilih zbrana glavna sila komunističnih armad. Na tem sektorju se je začel močan komunistični odpor. Komunisti so uporabljali artillerijo in avtomatično orožje. Pri vsem tem se zdi, da je nudeni odpor.

Društvo je rekel, da je zdrav, da je hrana, ki jo dobiva v zaporu, dobra, in da mu je dovoljeno prejemati knjige in časopise. Večji del svojega časa uporablja s študijami zgodovine katoliške cerkve.

Doma iz bolnišnice

Iz Cleveland Clinic bolnišnice se je vrnil na svoj dom Frank Zagari iz 9319 Meech Ave.

Najha je še vedno pod zdravniško

oskrbo in prijatelji ga lahko obiščejo.

Mrs. Frances Culkar se je vrnila iz St. Luke's bolnišnice na svoj dom na 8709 Rosewood Ave., kjer jo prijateljice lahko obiščejo.

PEVSKI ZBOR JADRAN

vprižori

ROMANTIČNO OPERETO

v dveh dejanjih

"ZAČARANI ZVONOVI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNIN)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov)	5.00
For Three Months—(Za tri mesec)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri mesec)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

L. Č.

TRST IN SLOVENCI

I.

Če se pišejo politični članki, jim je za podlago znan izrek, da ne razbijaj oken v stavbi, da ne boš žel v bodoče razdejanja cele hiše. Presojanje tržaškega vprašanja v zvezi s slovenskim je vsakemu prost. Vprašanje je le, koliko je njegova rešitev ali vsaj cilj politično stvaren, v kolikor pa zgolj propaganda.

Tudi v slovenskem tisku v Ameriki ne manjka poročil o življenju v Trstu. Med njimi n. pr. kako zatirajo Slovence Italijani, na drugi strani, kako jih prikrajšujejo v njihovih pravice zavezniki t. j. ameriško-angleška skupna uprava, ki ima nad Trstom nadzorno oblast. Propaganda ima svoje namene, kar znači že beseda. Propagandi ni za stvarnost. Stvarnost doseža še realna politika. Na tla realnosti in stvarnosti se spustimo ob pisanju teh vrstic, zlasti še, ko je odlično število naročnikov "Enakopravnosti" iz vrst tržaških oziroma primorskih Slovencev.

Zastavljeni zunanji okvir je tale:

Jugoslaviji od njene ustanovitve leta 1918 ni bilo prvenstveno za Trst. Večinski srbski narod, ki je bil odločilen tudi v jugoslovanski zunanji politiki, je gravitiral na uvozno in izvozno luko Šibenik in odtod preko Skoplja z direktno zvezo na Beograd. Srbski narod kot tak ni imel z Italijani nikdar v svoji zgodovini obmejnih in s tem v zvezi z narodnostih sporov, ampak nasprotno prijateljske odnose. Znan je umik skrbnskega naroda znan pod imenom "preko albanskih gora" v vojni z Avstrijo, ko so ga pri tem odlično podpirale italijanske oblasti in ladje. Šele ko je stopil Mussolini pred dobrimi 20 leti z znano tiransko pogodbo o prijateljstvu in zaveznosti med Albanijo in Italijo, neposredno pred vrata Jugoslavije in skoraj trkal, da se mu odpro za njegovo penetracijo na Balkan, je bil srbski narod pokonci.

Hrvatje so imeli svoja dalmatinska pristanišča in ker niso imeli odločajoče besede v jugoslovanski zunanji politiki, niso imeli tudi večjih pomorskih in luških zahtev. Trst je bil tudi za dalmatinske in primorske Hrvate torišče zaslužka in iskanja sreče v bodočnosti.

Slovenci so imeli v Trstu borbe za obstanek. Koliko je Slovencev v Trstu je teško reči. Zdi se mi celo primerjava v tem, če se vprašamo, koliko je Slovencev v Ameriki. Manjšinski narod se pretaka predvsem z mlajšo generacijo v večinskoga in v njem narodnostno izgineva. Sedanja uprava Trsta daje na svetlo za mesto kot tako t. j. občino Trst nekaj nad 260,000 prebivalstva. Celotno takoimenovan "svobodno tržaško ozemlje" z mestom Trstom vred pa šteje po statistiki zavezniške vojaške uprave kakih 280,000 prebivalstva, vsekakor le malo več kot mesto Trst samo. Slovenci v Trstu so v nacionalnem zagonu zahtevali za sebe 50,000 ljudi, ki naj bi bili, če ne Slovenci, pa vsaj slovenskega porekla. Neposredno po zadnji vojni je bila razpredena živahna statistična propaganda, ko se je hotelo v tem pogledu priti enkrat na jašno, koliko je pravzaprav Slovencev v Trstu. Misel in začetek te ideje je bil dober, toda vsled nastalih političnih razmer je to gibanje zaspalo in mesto pozitivnega rezultata smo ostali pri ugibanju.

Pri znanih komisijah je zavezniška vojaška uprava na podlagi ugotovitev mednarodnih komisij dejala, da je mesto Trst kot tako nedvojbeno italijansko mesto, da pa je močan slovenski živelj v nekaterih predmestjih Trsta kot sta Sv. Ivan in Barkovlje. Dalje, da je neposredno zaledje mesta Trsta izključno slovensko.

Pri političnem vplivu kakega naroda gre v prvi vrsti za njegovo gospodarsko moč. V Trstu se je ustanovilo "Slovensko gospodarsko združenje," ki bi imelo po poznavalcih razmer, rojenih Tržačanah, če bi se priključili v to organizacijo mišljeno kot nekako slovensko in trgovsko obrtno zbornico, vsi obrtniki in vsi trgovci tudi najmanjšega kalibra, kakih tisoč članov. Mišljena je pri tem zona svobodnega tržaškega ozemlja, ki ima, kakor smo rekli, okrog 280,000 prebivalstva. Ce sedaj vzamemo še rodbinske člane tega združenja, zraven nekaj svobodnih poklicev, malo uradništva, delavstvo slovenskega porekla, ljudi, ki so zaposleni predvsem pri upravljanju hiš, bi šlo število

Dr. Mirko Karlin:

TUBERKULOZA PRI ŽIVALIH

Na Danskem so od leta 1899 vse krave z vimensko tuberkulozo odstranili, mleko, ki z njim hranijo živali, pa pasterizirali. Od leta 1928 se mora vsaka krava z maternično tuberkulozo govedo s pljučno jetiko, če je kužljivo, zaklati. Leta 1932 so zatiranje govedje jetike uredili na novo: stroške tuberkulizacije nosi država, če se v hlevu že dve leti izvaja Baigovi ukrepi zatiranja. Če je v pokrajini 90 odst. zdrave govedi, se ostanek pozitivne živine prisilno zakolje, kar je v skladu s staro izkušnjo, da je ravno zadnji ostanek tuberkuloze navadno najtežje zatreći.

Svedska ima od govedje jetike letno več kot 30 milijonov krov škode. Leta 1940 je vlada sklenila, naj bo dosedanje protostoljno zatiranje govedje jetike odslje za neke dele svedske zemlje obvezno. Glede na govedjo tuberkulozo so razdelili državo v tri dele: 1. v kraju, kjer ni govedje tuberkuloze, 2. zaščitene pokrajine in 3. v preostalo ozemlje. V najsevernejših provincah, ki sodijo v prvo skupino, morajo zanesljivo tuberkulozno in sumljivo živino ter vso tuberkulinsko pozitivno goved zaklati. Država povrne škodo. V zaščitenih pokrajinalah naj se govedja jetika zatira kot doslej, le v večjo vremenu. V prvi dve pokrajini se sme uvažati le zdrava živila s spričevalom uradnega veterinarja. V zaščitenem in preostalem ozemlju je zatiranje govedje tuberkuloze protostoljno. Tako se je število jetične govedi, ki je znašalo pri kontroli v klavnicih leta 1934—1938 še 30 odst., znalo leta 1942 na 20 odst. Če primerjamo ameriški način zatiranja govedje tuberkuloze z uspehi, ki so jih dosegli na svedskem, moramo reči, da so prav za prav skromni.

V Belgiji zatirajo govedjo tuberkulozo z brezplačno tuberkulinizacijo. Posenkotnik neokuženih staj izdaja spričevala.

Stara Jugoslavija ni imela organizirane borbe proti govedji tuberkulozi. Edino zakon o odvrjanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni iz leta 1928 je v člen 1. spregel govedje jetiko med druge živalske kužne bolezni in z 91. členom predpisal zakol bolnega goveda ter neke zaščitne ukrepe, da bi se kužna bolezen ne širila.

Po zakonu o živalskih kugah je bilo treba primere odprte tuberkuloze pri govedi takoj likvidirati.

Tuberkuza pri prašičih

Prašič se največkrat okuži z jetiko, če uživa neprekuhano mleko ali sirotko tuberkuloznih krav, če žre drobowje zaklane

Slovencev le v nekaj desettisočev, morda dva ali tri. Toda dejansko si predstavljajmo mesto Cleveland preneseno na kako morsko obal in zraven si mislimo, da je Cleveland znano pristanišče. Nihče mu ne bo oporekel, da je sedanje stanje angleško govoreči narod, vsaj v zunanjem življenju. Trst v malem prenese to prisopobo, s tem dostavkom, da je slovenski živelj v Trstu v gospodarskem svetu šibek najmanj tako, kakor je v območju velikega Clevelandu v primeri z drugim kapitalom.

Vprašanje Trsta je koncem zadnje vojne skušal rešiti maršal Tito na način, ki so ga smatrali ob koncu prve svetovne vojne za edino realnega glede južne Koroške, namreč, da se ozemlje enostavno vojaško zasede. Maja meseca 1945 je sporazumno z italijanskimi komunisti zasedel Trst, kjer je bila skupna italijansko-jugoslovanska uprava prav do 12. junija 1945. Nekaj časa preje je angleški maršal Aleksander izdal dnevno povelje vsem zavezniškim vojnim silam na strogo dnevno pripravljenost z grožnjo vojnih operacij, ako se Tito in njegovi tržaški zaveznički ne umaknejo iz uprave. Tito se je umaknil in od 12. junija 1945 datira zavezniška vojaška uprava za svobodno tržaško ozemlje in s tem vlečenje rešitve tržaškega vprašanja v nedogled.

kem svinjak močno razširila, moramo iztrebiti vse prašiče. Preden napolnimo svinjak z novimi, ga moramo razkužiti z vrelim lugom in kreolinom ali pa z 20 odstotno raztopino apa-

Tuberkuza pri perutnini

Jetike ne najdemo samo pri kokoših, purah in pavih, marveč tudi (čeprav redkeje) pri racah in golobi. Tudi pri svobodnih pticah so našli jetiko. Glavni povzročitelj kokošje jetike je ptičji tip bacila tuberkuloze. S poizkusni so prenesli na ptice tudi govedji in človeški bacil.

Kokoši naležejo tuberkulozo predvsem s hrano. Za razliko od jetike pri drugih živalih se pojavi tuberkuloza pri perutnini kot prava kuga. Če se zakoti v kokošnjaku, jame kosit staro in mlado. V Srednji Evropi računajo, da je 5—10 odst. kokoši okuženih z jetiko. Najbolj razširjena je kokošja jetika pri rejicah v velikih mestih, ki nimajo prikladnih bivališč za ko-

Za spoznavanje kokošje tuberkuloze porabljajo veterinarje, ki ptičji tuberkulin, ki ga vbrzijo v kožno loputico ob grlu.

Jetične kure močno hujšajo, rora jim začne bledeti, niso več živahne in jamejo popadati. Če tako žival zakoljemo, vidimo na notranjih organih, zlasti na jetrih, vranici, potrebušnici in na želodčni prevleki prosaste ali celo fižolaste rumenkaste bunčice, ki se v črevesju včasih spreminjajo v razjede.

Veterinarji priporočajo, da se vsa perutnina, kjer se je vgnezdila kokošja jetika, pokolj. Bolne organe moramo uničiti (najbolje sezgati), kokošnjak, gnezda, krmišče, sploh vse kurje dvorišče pa temeljito počistiti in razkužiti. Kokošnjak smemo na novo zasesti še v pol ali tri četrt leta.

Ali meso tuberkulozne živine ogroža ljudsko zdravje?

Zdravniška znanost se že dolgo ukvarja s tem vprašanjem.

Ko je šel v 15. stoletju kužni val sifilisa preko vse Evrope, so imeli tudi govedjo tuberkulozo (biseričavost) za "francosko bolezen ali nenerijo", ki naj bi nastala zaradi sodomije (spolnega občevanja med človekom in živaljo). To mnenje je bilo tako splošno razširjeno, da so oblastva načelno prepovedovala uživanje govedine, okužene s "francozom". Kakor hitro je klavec na živini opazil pojav "francosa", je zagnal nož pro in poklicni hlapce, da so odnesli truplo na mrhovišče, ne glede na to, če je bila klavna žival tolsta ali mršava.

Na koncu 18. stoletja, ko so zdravniki videli, da ljudje tako meso "na črno" razpečavajo in da ga na skrivaj jedo brez hudi posledic, so proglašili govedjo tuberkulozo za neko vrsto mehurjavice, ki naj bi nastala zaradi pretolste ali prevlažne paše. Končno je 1. 1782 okrožni zdravnik E. L. Heim v uradnem poročilu zanikal sifilitičnost govedje biseričavosti in deodal, da je tako meso brez škode užitno. Kmalu nato so ukinili vse prepovedi glede uživanja mesa od jetične govedi.

Leta 1816 so za presojo meso določili tri stopnje govedje tuberkuloze: 1. lažjo stopnjo, pri kateri naj se odstranijo le biseraste gempe (bule), 2. srednjo stopnjo, pri kateri naj se uničijo vsi bolni deli, meso pa ceneje prodaj in 3. hujšo stopnjo, pri kateri je meso neuzitno. Ta razdelba se je udomačila povsod, kjer so uredno oglelo meso.

Ze leta 1858 (torej še pred odkritjem bacila tuberkuloze) sta trdila Spinola in Haubner, seveda gluhi ušesom, da sta biseričavost in tuberkuloza ena in ista bolezen. Tudi Gerlach ni mogel prodreti z mnenjem, da se živalska tuberkuloza more

prenesti na človeka. Prevelik strah v prejšnjih stoletjih se je zdaj sprevrgel v veliko malobičnost.

Francoski vojaški zdravnik J. A. Vellemin je 5. decembra leta 1865 sporočil pariški medicinski akademiji, da mu je uspel prenašati človeško jetiko na živali. Čeprav še ni poznal povzročitelja, je s tem še pred R. Kochom dokazal, da je jetika načelno načelna (prenosna bolezen).

Po odkritju bacila tuberkuloze (1882) so se pa ljudje znova bali uživati meso jetične govedi. To seveda tem bolj, ker je Koch sam rekel, da je biseričavost istovetna s človeško tuberkulozo in da se lahko prenaša od goveda na človeka. V Kochovem času je bila goveda tako močno okužena z jetiko, da je splošno prevladovalo mnenje, da je govedja tuberkuloza glavni vir okužbe za človeka.

Zastran tega ni nič čudnega, če so udeleženci IV. mednarodnega veterinarskega kongresa v Bruslju leta 1883 ne glede na bolezensko stopnjo in na zunajnem videzu živčeta proglasili za nerabno. Prav tako so leta 1883 na prvem protituberkuloznem

kongresu v Parizu v Franciji izjavili zdravniki, da je treba nejetične govedi zapleniti in uničiti, najslo živila laže ali huje bolna. Tudi udeleženci II. protituberkuloznega kongresa v Parizu leta 1891 so potrdili sledi-

pe prvega kongresa ter še dodali, da nikakor ne morejo privoliti v uživanje presnega meso jetičnih živali. Meso pa, ki se dopusti, se mora s segrevanjem ali z nasoljevanjem napraviti neškodljivo za človeško zdravje. (Danes vemo, da so sploh ne uniči bacilov tuberkuloze).

Strokovnjaki, ki so zbrali na III. protituberkuloznem kongresu v Parizu leta 1893, so pa sklenili, da se mora tuberkulozna živila sterilizirati, preden se v promet, in da je po vseh klicnicah namestiti ustrezne pravile.

Kakov iz vseh teh ukrepov vidite, je v prvem času po odkritju Kochovega bacila zgnal znanstvenike paničen stral pred govedjo tuberkulozo. Seveda se je kmalu izkazalo, da je mnogo ljudi sklepali za zeleno mizo, kakor pa napravljene sklepe uveljavljati.

Britanija za omejitev Japonske

WASHINGTON, 8. aprila — Kakor smo že poročila v obširnem poročilu o osnutku ameriško-japonske mirovne pogodbe, kakor ga

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

BELI SOVRAŽNIK

BELOGARDISTI SI POŽELE GORJANCEV

Belogardisti, z uradnim imenom "Prostovoljska protikomunistična milica" (MVAC), ki so si jo Italijani ustanovili za pomoč v veliki vojaški ofenzivi zoper upornike, so imeli pisano procesijo gospodarjev in botrov in sleherni teh je imel z njimi svoje veselje in svoje namene. Z leve so jih razvremali za mučenštvo v veri, da so se z večjo gorenčnostjo tolki za bero in fajrovske grunte; laškemu okupatorju so po Roatovem poveljili na "kratki verigi" za oglednike, pa tudi za stezosledce, čuvale italijanski garnizij, lovce na delavce osvobodilnega gibanja in še drugače stotere povračali tistim osem lir in obrok makaronov, ki so jih dobivali vsak dan od tuje; Hitlerjevim vojskam so držali zaledno fronto; Mihaloviči so pomagali reševati tonečo ladjo stare države, kralju se tepli za prestol; po svojih močeh so služili vsem tistim zahodnim demokratom, ki so menili, da mi samo brez njih s svojim prirodnim bogastvom ne bomo vedeli kaj početi.

Pravo čudo je bila ta bela vojska, ki je umela imeti ušeza za tolikerovo poveljstvo, in še večje čudo, da je utegnila vsem tem različnim strategijam ugajati.

V razmotrani mreži domačih in tujih služb in namenov je imela bela garda, ki se je sama imenovala "Legija smrti," da bi se je vsi bolj bali, prav skrajna tudi neke lastne strateške želje in cilje, za katere naj bi Italijani ni vedeli.

Svoje zgodnjne vojaške račune so belogardisti oprli na tisti del Gorjancev, ki se vleče do Stopič in Suhorja na metliški cesti, pa tja do Sv. Križa, kjer so se takrat stikali rimski imperij, Hitlerjev rajh in poglavnikova Hrvaska, kakor za šalo imenovana "nezavisna." Kaj so bili takrat hoteli, je partizanom pri zaslijanju povedal poveljnik belogardistične posadke na Suhorju, pehotni kapitan Dobrivoj Vasiljevič, ko je bil 27. novembra 1942 v svoji trdnjavi premagan in skupaj s preživelimi ter z oddelkom fašistov ujet. V zapisniku o zaslijanju, ki ga je Vasiljevič podpisal z opazko, da je "izjave podal brez vplivanja ali prigovaranja," beremo tudi tole zanimivo izpoved:

"Smoter našega dela v Sloveniji: Vojaško obvladati masiv Gorjancev, katerih okolica je gosto naseljena in bogata. Tu, v Gorjancih, smo si hoteli zgraditi trdno oporišče, od koder bi kasneje prenesli svoje delo v najugodnejši smeri. Tako bi širili svoj vpliv in postopoma obvladali ozemlje. Kolikor je znano meni, naj bi se naš štab omejil samo na Slovenijo, ker je major Novak imenovan za komandanata vse Slovenije. Na Gorjancih smo hoteli urediti aerodrome, da bi dobivali pomoč od Angležev. Zdaj sodelujemo z Italijani, če pa bi dobili povelje iz Londona ali če bi zaradi močnega klerikalnega vpliva (Vasiljevič je bil plavogardist, up. I. P.) ne mogli več vztrajati ob strani Italijanov, smo imeli namen oditi na Gorjance in od tam nelegalno (z ozirom na Italijane) nadaljevati svoje delo."

"Predel Gorjancev je zdaj naš najvažnejše oporišče. Tu imamo zbrane največje sile in odtočimo namenljivali širiti svoj vpliv po vsej Sloveniji. O našem prodiranju na Žumberk in Zagreb ni bilo govora. Poglavito je bi-

Sava Dolinka se je ustavila ob pregradi hidrocentrale Moste

Moste, 26. februar. — Da preiskajo dolinsko pregrado hidrocentrale Moste, so danes dopolne ob 10. uri spustili zapornico obtočnega rova in s tem zaprl pot Savi. Voda močno narasla Save se je začela hitro zbirati ob pregradi. Prvi del obtežilnih poizkusov bo trajal teden dni, nakar bodo vodo spet spustili.

Tako bo voda prvič zalila savsko dolino pod Blejsko Dobravo. Ko se bo Sava ustavila ob pregradi, bo kmalu nastalo umetno jezero, ki bo ob najvišjem vodnem stanju vode segalo rti in pol kilometra daleč. Ker ima Sava prav sedaj spričo deževja obilo vode, računa, da se bo pred pregrado hitro nabrala velika množina vode. Čeprav se je komaj začela montaža turboagreta, so se odločili zapreti pot Savi zaradi tega, da preizkusijo trdnost in stabilnost pregrade ter propustnost terena ob pregradi in v dolini.

Zato preizkušnjo so zadnje tedne izvršili obsežne priprave. Ob pregradi kakor tudi v rovu na dnu pregrade so postavili merilne instrumente in občutljive aparate, ki bodo zaznamovali vsako, tudi najmanjšo, očem nevidno spremembo, ko bo voda pritisnila ob stene pregrade. Propustnost terena bodo ugotovili na ta način, da bodo vodo v jezeru pobarvali z zelo intenzivno barvo (kakor jo delajo, kadar ugotavljajo podzemeljske водne tokove, zlasti na Krasu), nato pa bodo pregledovali vse okoliške studence, če morda ne kažejo sledov barve. Vsi ti poizkusi bodo trajali dva meseca. Medtem pa se bodo nadaljevala obsežna montažna dela v strojnici.

Družba Tappan, ki je bila na Gornji Radgoni znani in zasluzni slovenski kulturni delavec, bibliograf in dolgoletni upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, dr. Janko Šlebinger.

Dolinska pregrada v Mostah je največji gradbeni objekt te vrste, ki je bil doslej zgrajen v Sloveniji. Gornji del jezu, ki ima najtanjši profil na vrhu, kjer je pritisk vode najmanjši, bodo zgradili do končne višine 60 metrov šele tedaj, ko bo pregrada prestala obtežilno preizkušnjo.

Čeprav je v takratnih razmerah pri svojem znanstvenem delu čestokrat naletel na ovire, je vendar v tem času napisil in izdal vrsto literarnozgodovinskih razprav, člankov in bibliografski material, ki je bil neprečinkljive vrednosti za slovensko znanstveno delo, posebno še za jezikoslovje, literaturno zgodovino, narodopisje, zgodovino in zemljepisje.

Najvažnejše njegovo delo je bila Slovensko bibliografija, ki je prvič izšla leta 1902. S tem svojim delom, ko se je ves posvetil znanosti do zadnjega dne, si je dr. Janko Šlebinger postavil trajen spomenik, za kar je prejel priznanje prav s tem, da je bil leta 1946 izvoljen tudi za dopisnega člena Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Umrl je dr. Janko Šlebinger

V soboto, 3. februarja, je v starosti 75 let umrl v Gornji Radgoni znani in zasluzni slovenski kulturni delavec, bibliograf in dolgoletni upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, dr. Janko Šlebinger.

Po končani gimnaziji v Mariboru se je posvetil študiju slovenskega in germanškega jezikoslovja in leta 1903 promoviral na Dunaju za doktorja filozofije. Kot profesor je služeval najprej v Ljubljani, potem v Novem mestu, leta 1909 pa je spet prisel kot profesor na ljubljansko realko, kjer je ostal vse do leta 1925. Šele takrat, ko je postal upravnik in dve leti kasneje ravnatelj bivše študijske knjižnice, iz katere se je pozneje raz-

vila sedanja Narodna in univerzitetna knjižnica, kjer je delal vse do upokojitve leta 1946, je pravzaprav prišel k svojemu poklicnemu knjižničnemu delu.

Čeprav je v takratnih razmerah pri svojem znanstvenem delu čestokrat naletel na ovire, je vendar v tem času napisil in izdal vrsto literarnozgodovinskih razprav, člankov in bibliografski material, ki je bil neprečinkljive vrednosti za slovensko znanstveno delo, posebno še za jezikoslovje, literaturno zgodovino, narodopisje, zgodovino in zemljepisje.

Najvažnejše njegovo delo je bila Slovensko bibliografija, ki je prvič izšla leta 1902. S tem svojim delom, ko se je ves posvetil znanosti do zadnjega dne, si je dr. Janko Šlebinger postavil trajen spomenik, za kar je prejel priznanje prav s tem, da je bil leta 1946 izvoljen tudi za dopisnega člena Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

33 MILIJONOV DINARJEV ZA MELIORACIJE

Koncert Glasbene matice v letosnjem enoletnem gospodarskem planu istrskega okrožja je določenih za nadaljevanje melioracijskih del 33 milijonov dinarjev. Za melioracije v dolini Mirne bodo porabili 20 milijonov dinarjev, sedem milijonov dinarjev za dela v dolini Rokave in šest milijonov dinarjev za pridobivanje novih setvenih površin na bivših ankaranskih solinah. V dolini reke Mirne bodo že do konca aprila uredili 210 hektarov doslej neobdelane zemlje, na kateri bodo posadili razno povrtnino. Na 3340 hektarjih površine, kjer so doslej sezali pšenico, bodo prav tako posejali povrtnino. — t.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

Društveni koledar

APRILA

- 13. aprila, petek. — Ples keglačev cerkev sv. Pavla v SND
- 15. aprila, nedelja. — Koncert zboru Abrašević v SND
- 16. aprila, nedelja. — Opereto "Začarani zvonovi" priredi pevski zbor Jadran v SDD na Waterloo Rd.
- 20. aprila, petek. — Ples Hrvatsko-ameriškega mladinskega kluba v SND
- 21. aprila, sobota. — Veselica društva Lipa št. 129 SNPJ
- 22. aprila, nedelja. — Pomladanski koncert zboru Adria v AJC, Recher Ave.

plesna veselica v Domu za padnih Slovencev.

- 11. maja, petek. — Ples Merry-makers kluba v SND
- 12. maja, sobota. — Veselica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ v SND
- 19. maja, sobota. — Družbeni večer Federacije SMZ v Slov. domu na Holmes Ave.

- 18. maja, petek. — Boksarska predstava Cleveland Ambassadors v SND
- 19. maja, sobota. — Veselica društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ v SND
- 26. maja, sobota. — Veselica društva Državljan št. 33 SDZ v SND

JUNIJA

- 2. junija, sobota. — Veselica društva sv. Vida št. 25 KSKJ v SND
- 3. junija, nedelja. — Piknik društva Soča št. 26 SDZ na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

JULIJA

- 1. julija, nedelja. — Piknik zboru Slovan na vrtu AJC na Recher Ave.

DELO DOBIJO MOŠKI

DELAVEC

DOBI DELO PO PAR UNA DAN ZJUTRAJ ALI PA CELI DAN.
Dobra plača.
Zglasite se pri
ANTON MALNAR
1001 E. 74 ST.

RAZNO

MI IMAMO

takojšnje kupce za vašo hišo za eno ali dve družini, od \$10,000 do \$20,000. V Euclidu ali severovzhodnem delu.

Točna in poštena poslužuga.
Govorimo slovensko
BEACHLAND REALTY
767 E. 185 ST. IV 1-1012

Prijeten zakonski par
išče stanovanje s 4 sobami.
Kdor ima za oddati
naj sporoči.
JOHN MARKIC
5603 Carry Ave., zgoraj

Ker smo prisiljeni seliti
se, iščemo stanovanje s 5 ali 6
sobami takoj. Mirna slovenska
državna. Prosim, poklicite po 5.
uri popoldne.

JOHN KRASOVIC JR.
EX 1-8882

FA 1-5838

A. Malnar

CEMENTNA
DELA

1001 East 74th St.—EN 1-4371

NEDRŽAVLJANI

Ali bi radi delali v naši moderni kovačnici? Ako bi, vam bomo skušali izposlovati potrditev od vlade Zedinjenih držav za vašo uposlitve.

Izkusna pi potrebna. Vas bomo trenirali na najbolj moderni opremi, pod najboljšimi delovnimi razmerami v deželi.

Ce želite zanimivo in koristno kariero,

ZAPROSITE SEDAJ

Dobra plača od ure in idealne delovne razmere. Prosilci morajo biti pripravljeni delati katerikoli šift.

Upoznavalni urad odprt od 8. zj. do 5. pop. vsaki dan. Ob sobotah od 8. zj. do 12.

THOMPSON
PRODUCTS, INC.
23555 EUCLID AVE.

STANDARD PRODUCTS

ima na razpolago
SPLOŠNA TOVARNIŠKA DELA
za
DIE MAKERS

OSKRBNIK DOBI DOBRO DELO

Izvrstna prilika za zakonski par srednjih let, brez otrok.

Za oskrbovanje židovskega šolskega poslopja čez dan.

V okolici Cleveland Heights.

Zahteva se dobra priprorila.

Dobra plača poleg stanovanja.

Za podrobnosti poklicite

ASSEMBLERS

Heavy — Medium Bench
Izurjeni — podnevi
Plača od ure poleg nadurnega dela.

OSBORN MFG. CO.

5401 HAMILTON AVE.

Horizontal Boring

Lay Out Plate
Engine Lathe

Si morajo sami vzpostaviti
delo

Plača od ure—
poleg incentivne plače
55 ur tedensko—nočni šift

The Osborn Mfg. Co.

5401 HAMILTON AVE.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik
Dr. J. V. ZUPNIK

nahaja na St. Clair Ave. in
East 62nd St., je okrog 25
drugi zobozdravnikov v tej
naselbini prakticirajo in se iz-
selijo, dočim se dr. Zupnik še
vedno nahaja na svojem
mestu.

Ako vam je nemogoče priti v
dotik do vasim zobozdravnikom,
vam bo Dr. Zupnik iz-
vršil vse morebitna popravila
na njih delu in ga nadomestil
z novim. Vam ni treba imeti
določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE
vogal East 62nd Street; vhod
samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj.
do 8. zv.
Tel. ENdicoif 1-5013

KOVINSKI DELAVCI

MIMI MALENŠEK
KOVINARJI
ROMAN

(Nadaljevanje)

Kobe je spet očinil ponesrečenca s koncem očesa. Vse drugo mu je bilo na mar in nejedvoljno je stresel z glavo. "Da ne morete bolje paziti! Telefoniiral bom, če bo prišel avto." Segel si je v lase in odvihral iz obrata.

Cakali so s ponesrečenim Filipom, toda nič ni kazalo, da bi bil avto kmalu na razpolago. Filipu je nevzdržno polzela kri iz ust.

"Ko bi mu dali piti slanice," je svetoval Konrad. "Če se kri udere, pomaga slana voda."

"Saj se mu ni udrila, le udarilo ga je tako močno," je ugovarjal Kovačič.

Obrat je stal, delavci so se gnetli okoli ranjenega tovariša. Za stroj se nihče ni zmenil, le Filipa so napeto ogledovali. Ta se je malo menil za njihove poglede. Včasih je trudno odprti in iskal nekoga. Ujel je Albinov pogled in se skušal nasmehniti. Albin je razumel nasmehu podobno kremženje. Zadnjo je vedel, da je Filip sam pokvaril stroj, le da se ni takoj srečno izteklo kot pri Mihi. Pogledal je Miho in tudi ta je vse razumel in pobledel. Toda takoj se je znašel in rekel stvarno:

"Ne moremo dalje čakati! Izkravvel bo! Dajmo, poprimimo, odnesti ga vendor moramo!"

Albin, je prijel nosilnico ob nogah, Miha je stopil k vzglavi-

ju. Meglič se je zbegano ozrl proti vhodu in zamrimal:

"Morda bodo pa le poslali avto?"

Nihče ni odgovoril. Miha in Albin sta odnesla ponesrečenca. Delavci so nekaj časa stali v gruči. V obrat ni bilo nikogar. Počasi so spet odšli nazaj, k delu.

"Čez uro šele je prišel v obrat Kobe in z njim vred nekaj gospodov. Zdaj so bili v spremstvu inženirja, tudi Nemci, dva gestapoveva in vojak. Nikogar niso vprašali, kako se je nesreča zgodila. Popisali so, nato pa poklicali Megliča.

Meglič se je nerad približal, slutil je, da se ne bo dobro iztekel.

"Kakšen delavec je bil ta, ki se je ponesrečil?" je vprašal gestapovec in Kobe je prevedel vprašanje.

Meglič si je segel pod usnjeno kapo in pogledal gestapovca. V čudni govorici, ki je bila zmes slovenščine in nemščine, je pojasnjeval hkrati gestapovcu in Kobetu, da je bil Filip dober delavec, da je pet let delal v tovarni in vse doslej ni bilo vzroka, da bi se pritožili čenzenj. Motijo se, če morda sumničijo . . ."

"Was?" je vprašal gestapovec in pogledal Megliča tako prodirno, da se je starec zmedel.

"No, če mislimo kaj zaradi sabotaže, se motijo," je ponavljal Meglič.

Gestapovec ga je gledal z jastrebim pogledom in prežal, da bi ga ujel ob napačni besedi. Toda stari je umaknil oči in gledal Kobeta in mu dopovedoval, da je bil stroj vendor že enkrat pokvarjen in potem se kaj lahko zgodi, da se pokvari znova. On, mojster, ne more odgovarjati za material, ki je res slab.

"Za material ne," je rezko rekel gestapovec, "pač pa za ljudi."

Meglič je še ugovarjal, toda Kobe se ni zmenil za njegovo govorjenje. Nekaj je rekel Nemcem, nakar so odšli. Meglič je pljunil na zamazana, z odpadki nastlana tla, in stopil po obratu.

"Zdaj si skuhal močnik," mu je mrmraje rekel stari Konrad.

Meglič ga je prezirno pogledal in šel dalje. Čutil je, da v njem raste nemir in da se mu kolena vse bolj tresejo. Morda bi res bolje, ko bi molčal, saj pomagati tako nič ne more. Toda, ali bi mar mogel molčati, ko je jasno videl, da snujejo pogubo poštenemu človeku, delavcu, ki ga je kot mojster poznam pet let in vedel, da je znal prijeti za delo. Kaj bo zdaj, ga je skrbelo. Če bodo Filipa spravljali, morda bo kaj izdal? Prišli bodo na sled Mihi . . . Skršal je odgnati skrb, ki so "se vse črne kopile pred njim, pa se mu ni posrečilo. Poniglav je kolovratil po obratu in se ni menil za delo in delavce.

Skrbi so ga preganjale na vsak korak in začutil je, da je star in da mu tovarna, kakršna je zdaj, preseda.

V tem je zabrnal tovarniški telefon. Po eni izmed mnogih prepletenih žic, ki so vezala Jelenice med seboj in z zmanjšanim svetom, je tekel glas tovarniškega gestapovca. Poklical je bolnišnično in vprašal po Filipu. Zvedel je, da ima poškodovan

prsní koš, da bo pa ostal pri življenju. Gestapovec je naročil, naj strogo pazijo nanj in naj nikogar ne puščajo k njemu. Za njegovo zdravje se bo zanimal gestapo.

Nekoliko pozneje so odpeljali Filipa iz bolnišnice naravnost v Begunje. Zvečer je skrivaj prišel k Mihi Tone in mu razodel, da so Filipa odpeljali v zapor.

Miha je pobledel. "Zakaj? Ali je mar kaj povedal?"

"Ni, zdaj še ni. Toda v Begunju bo povedal."

Miha se je zavedel vse resnosti svojega položaja, vendor je še vedno dvomil, kakor bi se bal pogledati resnici v oči. "Ne bo izdal."

"Bolan je, zlomili ga bodo. Beži!"

"Kam?" se je zganil Miha in roki sta mu brezmočno omahnil.

"K našim. Drago Mušič že ve, sprejel bo tebe in Albina."

Miha se je neverjetno hitro spravil s to mislijo. Albin pojde tudi, to je dobro. Pogledal je Toneta, ki je misil, da se bo Miha upiral in je bil pripravljen nato, da ga bo moral dolgo pregovarjati. Nasmehnil se mu je.

"S trojko nismo uspeli, vi-diš," je rekel.

"Uspeli," mu je zatrdiril Tone. "Stroj bodo vrgli iz tovarne, sploh ni več za rabo. Ti in Albin boj podjetja v partizane, tudi to je nekaj. Delavci pa vedo in nastale bodo nove trojke, verjetno."

Tone je odšel, Miha pa je jel premišljeval, kaj naj vzame s seboj. Pregledal je vse svoje s t v a r i. Toliko spominov ga je vezalo na malo sobico, na kupe fotografij, na vse tiste malenkosti, ki so tako malo vredne in vendar človeku toliko pomembajo. Pregledoval je fotografije in jih odlagal na stran. Nbral se mu jih je prevelik kup,

spet je začel prebirati. Napold sed se je odločil, da bo vzel s seboj samo sliko domačih. Vtaknil jo je v listnico, potem pa se je spomnil, da tega ne sme storiti. Morda ga bodo ujeli in našli pri njem sliko, pa bodo po sliki spoznali njegove domače in se maščevali nad njimi. Čudno je bilo, da mu misel na vse posledice ni bila prav nič grozna. Ugibal je, ali naj se posloviti do domačih? S tem vprašnjem se ni dolgo mučil. Kar hitro se je odločil, da pojde brez slovesa. Morda se je bal maternih solza in prošenj, morda očetove besede, ali pa pregorjanja običnih bratov in še Metinega otroškega joka. Vsemu se bo izognil, če pojde skrivaj in brez slovesa. Morda bi pustil nekaj zapisanih besed? Samo toliko, da bodo vedeli? Ni se mogel odločiti.

Cas je mineval. Pozno je že bilo in Miha se je moral nemudoma odpraviti. Razvezal je nahrbtnik, položil vanj nekaj perila, skrbno priložil zobno krtačo in kos mila, kot je bil navaden, kadar je odhajal v planinske koče. Nato se je oblekel. Obul si je težke gorske čevlje in nataknil vetrni jopič. Tako pripravljen je oprtal nahrbtnnik.

Zunaj je nekdo rekel zaživgal. Miha se je vzneniril. Albin ga čaka, takoj bo treba iti. Hlastno je odtrgal list iz beležnic in napisal z nerodno, nevajeno pisavo:

"Odhajam. Ne skrbite zame. Miha."

List je položil na vzglavje.

Chicago, Ill.

Poslednjici se je ozrl po podstrešni sobici.

Od spodaj se je oglasil Metin klic:

"Miha! Pridi dol! Večerja te čaka!"

Miha se je ustrašil. Zdaj bo nemara prisla gori in se začudila, kam odhaja in ga spraševala. Vso hišo bo spravila na noge! Odpril je vrata in se poslovil, da ji je mirnim, navadnim glasom odgovoril:

(Dalje prihodnjic)

RAZISKOVANJE PROSTEGLA PADA

Da bi spoznali, kako se vedejo prosti padajoča telesa in kaj najbolj vpliva nanje, uporabljajo ameriški letalski strokovnjaki takoj imenovani "nosilec instrumentov." Te nosilice, ki so bolj podobni bombam, vržejo z višine 10,000 metrov. Med padcem zarisujejo instrumenti podatke o hitrosti, temperaturi, pritisku itd. Da se bomba pri padaču ne razbije in da se ne poškodujejo instrumenti, je opremljena s posebno zračno zavoro in padalom.

GOOD BUY — Auto Repair and Body Shop. 12 years established. Fully equipped. Good business.

Lakewood Garage
2640 Lehmann Ct.
Lincoln 9-2320

GOOD BUY — Beauty Salon. Good client established. Nice living quarters in rear. Best offer. Come out and see.

WWhitehall 4-8298

GOOD BUY — Confectionery. Serves light lunch. Well established business. Good location on car line. Will meet terms. One room rear.

ERkshire 7-1637

GOOD OPPORTUNITY — Grocery and Meat Market. Will sell or rent fixtures. Well established trade. Good location. Best offer.

4923 Armitage 6-6407

BUSY TAVERN with 4 room apartment in fine residential neighborhood from which it draws steady, profitable trade. Any good location. Prefer N. or NW. Moderate rental. — National 2-0898 or Diversey 8-1543, extension 96. Mr. John Acke.

Michigan 2-3255

RESPONSIBLE Employed Adults — Mother and son, urgently need 3-4 room unfurnished apartment. Any good location. Prefer N. or NW. Moderate rental. — National 2-0898 or Diversey 8-1543, extension 96. Mr. John Acke.

GOOD BUY — Confectionery. Serves light lunch. Well established business. Good location on car line. Will meet terms. One room rear.

LONGbeach 1-4409

GOOD BUY — Tavern and Liquor Store. Good northwest location. Steady live trade. Owner must sell quickly. Other interests Best offer.

Call ARmitage 6-6407

GOOD OPPORTUNITY — Good business established. Vicinity Madison-Cicero. Best offer. Call anytime.

KEDzie 3-3664

GOOD OPPORTUNITY — Grocery and Delicatessen. Well established. Good location. Western near Lawrence. Best offer. Come out and see.

RAVenswood 8-0256

GOOD CHANCE to buy Grocery and Cold Meats. Fully equipped. Good live trade. Excellent location business district. Living quarters. Selling due to illness.

1300 S. 49th Court, OLYmpic 2-0887

FEMALE HELP WANTED

FILE CLERKS
EXPERIENCED OR

WILL TRAIN TYPISTS
BEGINNERS AND

EXPERIENCED BOOKKEEPERS
APPLY

Mr. L. Solmer
120 S. La Salle St.

ROOM 400

HELP WANTED—MALE

NECESSARY DEFENSE WORK
TOOL & DIE MAKER

EXPERIENCED MEN — TOP WAGES PART OF WORK IS DEFENSE PROJECT PAID HOLIDAYS AND VACATIONS 8 TO 4:30

JOHNSON FARE BOX CO.

4619 N. RAVENSWOOD

1881

1951

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko užaščeni v naših srčih naznajamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrla naša ljubljena, nepozabna soprona in dobra, skrbna mati in sestra

Anna Laznik

rojena DOLENČ

Zatisnila je svoje mile oči dne 6. marca 1951.

Pogreb blagopojne se je vršil dne 9. marca iz pogrebnega zavoda Joseph Žele in si novi v cerkev Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. ter od tam po opravljenih pogrebnih obredih in slovenski masi zadušnici na Calvary pokopališče, kjer smo jo položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopojna je bila rojena 26. julija 1881 leta v vasi Brezovica na Notranjskem. Bila je članica društva Marije Vnebovzetje št. 103 Ameriške bratske zveze.

V dolžnost si stejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njeni krsti. Ta dokaz vaše ljubezni napram njej nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti.

Dalje srčna hvala vsem onim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojne. Bog plačaj!

Našo globoko zahvalo izrekamo vsem, ki so dali svoje automobile brezplačno v poslužbo za spremstvo pri pogrebu.

Hvala vsem onim, ki so se prišli posloviti od nje, ko je ležala na mrtvaškemu odru, ter vsem onim, ki ste jo sprejmili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Snivaj sladko večni sanj, ljubljena!
ZALUJOČI OSTALI:
JOHN, soprog
ANTON, FRANK in JOHN, sinovi
MARY, sinaha
MATTHEW in FRANCES, vnuka
MATTHEW DOLENČ, brat
MRS. JOHANA BOKAVŠEK, sestra
in več sorodnikov
V starji domovini zapušča dva brata
JOŽETA in JANEZA.
Cleveland-Collinwood, Ohio, dne 9. aprila 1951.

Call Dickens 2-9595